

dr hab. Danuta Wosik-Kawala, prof. UMCS

Lublin, 30.06.2020 r.

Katedra Teorii Wychowania

Wydział Pedagogiki i Psychologii

UMCS Lublin

Recenzja poprawionej rozprawy doktorskiej magister Eweliny Szlachty

Urzeczywistnianie wartości moralnych a osiągnięcia edukacyjne uczniów szkół średnich.

Badania w województwie lubelskim

przygotowanej pod kierunkiem prof. dr hab. Krystyny Chałas

Po ponownym zapoznaniu się z tekstem rozprawy doktorskiej Pani mgr Eweliny Szlachty stwierdzam, że wniesione przez Doktorantkę poprawki są dla mnie satysfakcjonujące. Niniejszym stwierdzam, że poprawiona wersja rozprawy doktorskiej spełnia kryteria, których oczekuje się od pracy doktorskiej. Zatem zwracam się do Rady Instytutu Pedagogiki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II z wnioskiem o przyjęcie rozprawy mgr Eweliny Szlachty i dopuszczenie jej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Niniejszy dokument stanowi uzupełnienie recenzji z dnia 25.11.2019 r. i omawia głównie zmiany, które zostały wprowadzone w nowej wersji rozprawy.

Ocena zmian

Wprowadzone przez Autorkę zmiany zasadniczo nie zmieniły struktury pracy, mimo iż praca obecnie liczy 336 stron, a w pierwotnej wersji miała 304.

Korzystnie oceniam włączenie do rozdziału pierwszego podrozdziału poświęconego charakterystyce warstwicowej koncepcji rozwoju człowieka Stefana Kunowskiego. Uważam, że podrozdział ten stanowi potrzebne wprowadzenie do kolejnych rozważań poświęconych wartościom moralnym w rozwoju poszczególnych sfer. Doktorantka wzbogaciła także dość znacząco treści znajdujące się w podrozdziale poświęconym osobowościowym czynnikom warunkującym urzeczywistnianie wartości moralnych (rozdział drugi). Oceniając zmiany wprowadzone przez Autorkę w części teoretycznej, uważam, że uwzględniają one dość znaczną część sugestii zawartych w recenzji pierwotnej wersji rozprawy.

Odnosząc się do treści zawartych w rozdziale poświęconym kwestiom metodologicznym, muszę stwierdzić, iż nadal występują tu pewne niedopatrzienia ze strony Doktorantki. Wśród nich można wymienić opisanie w rozdziale metodologicznym jedynie celu badań empirycznych, natomiast szersze omówienie celu pracy z podziałem na cele: teoretyczny, poznawczy i praktyczny można odnaleźć we wstępie, a także w zakończeniu dysertacji, a przecież informacje te powinny być zawarte w metodologicznej części rozprawy. W poprawionej wersji pracy Doktorantka formułując hipotezy, wskazuje autorów poruszających problematykę wartości, jednak czyni to w odniesieniu do wszystkich sformułowanych przez siebie hipotez. Poprawnie byłoby przy każdej hipotezie odnieść się do odpowiednich badań w tym zakresie.

Prowadzone przez Doktorantkę analizy wyników badań odnoszą się do **jedynego** narzędzia badawczego, które zastosowano w pracy, a mianowicie ankiety własnej konstrukcji zawierającej zarówno pytania otwarte, półotwarte, jak i zamknięte. Błędne jest stwierdzenie autorki (s. 139), iż w ten sposób – dzięki zastosowaniu w badaniach różnych kategorii pytań – jej badania mają charakter zarówno ilościowy, jak i jakościowy. Nie można badań jakościowych, mających właściwą sobie metodologię, upraszczać do pytań otwartych w kwestionariuszu ankiety. Należy także rozróżnić metody i techniki badań pedagogicznych od metod statystycznych. Mylące jest bowiem stwierdzenie: „W przeprowadzonych badaniach zostały zastosowane następujące techniki: kwestionariusz ankiety, analiza wypowiedzi oraz metody i techniki statystyczne, które pozwolą ukazać zależności między wskaźnikami zmiennych zależnych i niezależnych” (s. 139) – dzięki testom statystycznym opracowuje się dane zebrane za pomocą np. ankiety.

Kolejna część pracy została poświęcona analizie i interpretacji uzyskanych wyników badań. Autorka w tej części pracy dokonała korekty zastosowanych testów statystycznych oraz analizy uzyskanych wyników. W obecnej wersji rozprawy poprawnie stosuje testy statystyczne, właściwie analizuje otrzymane wyniki badań, w tym współczynniki korelacji, siłę związków pomiędzy poszczególnymi zmiennymi, a także odwołuje się do literatury z zakresu statystyki, której brakowało we wcześniejszej wersji pracy. Rozdział ten został znacząco skorygowany.

Praca została w znacznym stopniu poprawiona ze względu na występujące w pierwszej wersji błędy językowe. Ogólnie sposób prezentacji treści jest obecnie na dużo lepszym poziomie. Zdecydowana większość uwag została przez autorkę uwzględniona. Od strony formalnej rozprawa została przygotowana zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie standardami.

Konkluzja

Biorąc pod uwagę warunki i wymagania określone w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz. 1789 z późn. zm.), stwierdzam, że obecna wersja rozprawy ***Urzeczywistnianie wartości moralnych a osiągnięcia edukacyjne uczniów szkół średnich. Badania w województwie lubelskim*** autorstwa mgr Eweliny Szlachty stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Doktorantka wykazuje ogólną wiedzę teoretyczną w dyscyplinie pedagogika oraz posiada umiejętność prowadzenia pracy naukowej (art. 13 ust. 1 ustawy). Dlatego też wnioskuję o dopuszczenie Pani mgr Eweliny Szlachty do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Danuta Hosik-Kucioła